

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТИ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан, Парламент Мәжілісі
20 __ жылғы «__» _____
№ _____

010000, Нур-Султан, Мажилис Парламента
«__» _____ 20 __ года

2020 жылғы 30 қыркүйекте жарияланды

**Қазақстан Республикасы
Премьер-Министрінің
орынбасары
Е.Л. Тоғжановқа**

Депутаттық сауал

Құрметті Ералы Лұқпанұлы!

Біздің депутаттық сауалымыз жан басына шаққандағы қаржыландыруды енгізу процесіне қатысты алаңдаушылықтан туындап отыр.

Біріншіден, жан басына шаққандағы қаржыландыруға тек қалалық жалпы білім беретін 1594 мектеп ғана көшті. 2018 жылы толық жинақты ауылдық мектептерде жан басына шаққандағы қаржыландыруды сынақтан өткізу және кейіннен толық көлемде енгізу тоқтатылып, бұл реформа ауылдық білім беру ұйымдарын қамтымады.

Еліміздегі 3987 толық жинақты мектептердің, ауылдық мектептері 2393-ті құрайды. Оларды жан басына шаққандағы қаржыландырудан алып тастау, біздің пікірімізше, қала мен ауыл мектептері арасындағы алшақтықты азайтпай, қайта одан әрі тереңдете түседі.

Орта білім алу кезінде тең жағдай жасауды қамтамасыз ету мақсатында мектептің орналасқан жеріне қарамастан (қалалық немесе ауылдық жерлерде) бір оқушыға жұмсалатын шығындарды теңестіру жан басына шаққандағы қаржыландыруды енгізу міндеттерінің бірі болған еді.

Мемлекет басшысы Қ. К. Тоқаев 2020 жылғы 1 қыркүйектегі «Жаңа жағдайдағы Қазақстан: Іс-қимыл кезеңі» атты Қазақстан халқына Жолдауында барлық балалар тұратын жеріне немесе әлеуметтік мәртебесіне қарамастан, сапалы білім алуға қол жеткізуі тиіс екенін атап өтті.

Білім және ғылым министрлігінің есептеуі бойынша жан басына шаққандағы қаржыландыруға көшу мектеп бюджетінің орта есеппен 20%-ға өсуіне мүмкіндік береді, тиісінше бұл мектептердің материалдық-техникалық базасын нығайту үшін қосымша мүмкіндік болып табылады.

Барлық балалардың сапалы білім алуға тең құқықтары бар екенін, сондай-ақ ауыл мектептерінің жағдайын жақсартудың маңыздылығын ескере отырып, оларды қаржыландыру мәселесі шұғыл шаралар қабылдауды талап

етеді және жан басына шаққандағы қаржыландыруға толық көлемде көшуді баяулатуға болмайды.

Екіншіден, жан басына шаққандағы қаржыландырудың қолданыстағы моделі «ақша оқушыға арналады» қағидатына сай келмейді деп есептейміз.

Бүгінгі күні жан басына қаржыландыруға арналған қаражат мектептердің контингентін ескере отырып, нысаналы ағымдағы трансферттер түрінде жергілікті бюджеттерге беріледі. Алайда, оқушы бір өңірден екінші өңірге ауысқан кезде тиісті шығындар бір өңірдің бюджетінен екінші өңірдің бюджетіне өтпейді.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде мынадай ұсыныстар енгіземіз:

- 2021-2022 оқу жылынан бастап толық жинақты ауылдық мектептерде жан басына шаққандағы қаржыландыру тетігін және олар үшін тиісті әдістемені әзірлеу жөніндегі мәселені қарау;

- «ақша оқушыға арналады» деген негізгі қағидатты іске асыру мақсатында, оқушылардың есебін жүргізу және ішкі көші-қонына мониторинг жасау үшін жан басына шаққандағы қаржыландыру жөніндегі Ұлттық білім беру дерекқорында басқа мемлекеттік органдардың қолданыстағы дерекқорларымен бір мезгілде интеграциялай отырып, жеке жүйені әзірлеу.

Осы аталған ұсыныстарды қарап, заңнамада белгіленген тәртіппен жауап беруді сұраймыз.

**Құрметпен,
Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің депутаттары,
«Nur Otan» Партиясы
Фракциясының мүшелері**

Ә. Бектұрғанов

К. Мұсырман

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ПАРЛАМЕНТИ МӘЖІЛІСІНІҢ
Д Е П У Т А Т Ы

Д Е П У Т А Т
МАЖИЛИСА ПАРЛАМЕНТА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан, Парламент Мәжілісі
20 __ жылғы «__» _____
№ _____

010000, Нұр-Сұлтан, Мажиліс Парламента
«__» _____ 20 __ года

Оглашен 30 сентября 2020 года

**Заместителю Премьер-Министра
Республики Казахстан
Тугжанову Е.Л.**

Депутатский запрос

Уважаемый Ералы Лукпанович!

Поводом для нашего депутатского запроса стало обеспокоенность относительно процесса внедрения подушевого финансирования.

Во-первых, на подушевое финансирование перешли только 1594 городских общеобразовательных школ. В 2018 году апробация и последующее полномасштабное внедрение подушевого финансирования в сельских полнокомплектных школах были отменены, и данная реформа не затронула сельские организации образования.

Из 3987 полнокомплектных школ в стране 2393 являются сельскими школами. Их исключение из подушевого финансирования, на наш взгляд, означает, что разрыв, существующий между городскими и сельскими школами, не только не сократится, но и еще больше углубится.

А ведь одной из задач внедрения подушевого финансирования являлось выравнивание расходов на одного ученика независимо от месторасположения школы (в городской или сельской местности) с целью обеспечения равных условий при получении среднего образования.

В Послании народу Казахстана от 1 сентября 2020 года «Казахстан в новой реальности: время действий» Глава государства К.К.Токаев отметил, что все дети независимо от места проживания или социального статуса должны иметь доступ к качественному образованию.

По расчетам Министерства образования и науки, переход на подушевое финансирование дает рост бюджета школ в среднем на 20%, соответственно это дополнительная возможность для укрепления материально-технической базы школ.

Учитывая, что все дети имеют равные права на получение качественного образования, а также важность улучшения условий сельских школ, вопрос их финансирования требует безотлагательных мер, и с полномасштабным переходом на подушевое финансирование медлить нельзя.

Во-вторых, считаем, что действующая модель подушевого финансирования полностью не соответствует принципу «деньги следуют за учеником».

На сегодня средства на подушевое финансирование передаются в местные бюджеты в виде целевых текущих трансфертов с учетом контингента школ. Однако при переходе ученика с одного региона в другой соответствующие расходы не переходят из бюджета одного региона в другой.

На основании вышеизложенного, вносим следующие предложения:

- рассмотреть вопрос о разработке механизма подушевого финансирования в сельских полнокомплектных школах с 2021-2022 учебного года и соответствующую методику для них;

- в целях реализации основного принципа «деньги идут за учеником» разработать отдельную систему по подушевому финансированию в Национальной образовательной базе данных с одновременной интеграцией с действующими базами данных других государственных органов для учета и мониторинга внутренней миграции учеников.

Просим рассмотреть указанные предложения и предоставить ответ в установленном законодательством порядке.

**С уважением,
депутаты Мажилиса Парламента
Республики Казахстан,
Члены Фракции Партии
«Nur Otan»**

Ә. Бектұрғанов

К. Мұсырман